

קבלן נכבד,

הריני מתכבד להעביר לעיונך את עדכון מס' 13, שעוסק בנושא האינטראקציה בין ביטוחי המזמין לביטוחי קבלן המשנה.
בטוחני כי תפיקו תועלת רבה מהכתוב.
בברכה,
אשר אסבן (בטיחות וחוק לקבלנים)

קיזוז תשלום מקבלן משנה לצרכי כיסוי ביטוחי

בהסכמים של רבים מהקבלנים / יזמים עם קבלני המשנה בפרוייקט, מופיע סעיף שבו נכתב כי מזמין העבודה יקזז מקבלן המשנה סך של X אחוזים (בדרך כלל עד 1%) בתמורה לכך שהוא יכלול את קבלן המשנה, בפוליסת הביטוח של הפרוייקט.

מדובר בשגיאה מהותית ביותר, ואבהיר :

1. יש פוליסות שבהן קבלני משנה כבר כלולים בפוליסת העבודות הקבלניות שמשולמת על ידי מזמין העבודה.

2. רק חברת ביטוח יכולה לגבות כסף עבור כיסוי ביטוחי.

3. התשלום הזניח יוצר מצג שווא לפיו קבלני המשנה חושבים כי הם רשאים לא לבטח כלל את העבודה / העובדים שלהם, משום שלטעמם "שילמנו עבור הביטוח..." , מדובר במצב מסוכן, ונתקלתי כבר בקבלן משנה שלא שילם גם דמי ביטוח לאומי לעובדיו משום שהוא "חשב" שהתשלום המקוזז ממנו מהווה כיסוי ביטוחי גם כלפי הביטוח הלאומי.

יובהר כי סעיף הביטוח בהסכם בין מזמין לקבלן משנה, מכיל 2 חלקים : ביטוחי המזמין וביטוחי קבלן המשנה, נספח הביטוח צריך לכלול הגדרות ברורות, ורצוי שהמזמין יסביר לקבלן המשנה את הדברים היטב בנוגע למה הוא מבטח ומה על קבלן המשנה לבטח.

4. במסגרת ביטוח עבודות קבלניות קיים כיסוי חבות מעבידים (המגן על המעסיק הישיר בתביעות מעל תגמולי הביטוח הלאומי), וביטוח צד שלישי המגן בין היתר על מי שאיננו המעסיק הישיר ומואשם בגרימת הנזק לעובד קבלן המשנה. בביטוח צד שלישי קיים סייג לתביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי, שאותו יש לבטל כך שהביטוח יורחב לכלול תביעות שיבוב. כשמדובר בעובד שלא שולמו עבורו דמי ביטוח לאומי, המל"ל ייפרע ממי שייחשב כמעסיקו הישיר. אם לא מולא טופס 648 ואין ידיעה מי המעסיק הישיר - ייחשב הקבלן הראשי באתר כמעסיקו של העובד ויהיה חייב בתשלום כספים לביטוח לאומי כמצוין מטה, לזה אין ביטוח.

זאת משום שעל פי חוק הביטוח הלאומי רואים כל עובד באתר בנייה כעובד של מזמין העבודה / מבצע הבנייה, הרי שהאחריות לכיסוי התביעה תוטל על הזים ולא על הביטוח הלאומי (שיטען כי אין כיסוי לנפגע), לא רק זאת אלא שהביטוח הלאומי רשאי להטיל קנס על זים שהעסיק עובד של קבלן משנה, מבלי ששולמו עבורו דמי ביטוח לאומי, הקנס

כאמור בגובה של עד 20 פעם השכר הממוצע במשק (כ 200,000 ש"ח), ומכאן חשיבות מילוי ושליחת טופס 648 על ידי מבצע הבנייה ו/או היזם.

5. יזם חייב לוודא כי הוא מעסיק קבלני משנה, בתנאים הבאים: אם היזם קונה ביטוח מלא לפרויקט, הכולל: ביטוח למבנה שהולך ומוקם, ביטוח צד שלישי וביטוח חבות מעבידים - צריך לשקול היטב האם לדרוש גם מהקבלנים, שכן מדובר בעלויות שבסוף הדרך מושתות עליו. המשמעות של האמור היא נקיטת אסטרטגיה בה כל קבלן צריך לדאוג לעצמו לביטוח. הבעיה היא שפוליסת היזם תופעל ותשתתף בכל זאת כמעט תמיד.

מאידך - דרישת ביטוח מלא מכל קבלן - תפחית בסוף היום את תביעות עובדי קבלני המשנה וכאבי ראש.

5.1 יזם חייב לוודא שלקבלן המשנה יש כיסוי ביטוחי שכולל לפחות ביטוח חבות מעבידים וביטוח צד ג'.

5.2 יזם חייב לוודא שקבלן המשנה משלם ביטוח לאומי עבור עובדיו - ויספק הוכחה באמצעות אישור מהביטוח הלאומי או מעורך הדין / רואה החשבון של הקבלן.

5.3 היזם יקבל "אישור קיום ביטוחים" מקבלן המשנה. האישור יהיה חתום על ידי חברת ביטוח ויהיה בו סעיף שהמבטחת רשאית לבטל את הפוליסה רק 60 יום לאחר מתן הודעה ליזם הפרוייקט. יש כיום קבלני משנה שמנפיקים ביטוחים תקינים, מציגים אותם בשלב החתימה על החוזה ומבטלים אותם לאחר מספר ימים.

5.4 על מנת למזער למינימום את הסיכון הכרוך בהעדר כיסוי ביטוחי של הביטוח הלאומי, חובה על כל יזם לשלוח לביטוח הלאומי טופס 648 (הודעה על קבלן משנה), בכך תימנע מהיזם האפשרות שעובד קבלן משנה לא יהיה מוכר בביטוח הלאומי במקרה של תאונה (גם אם המעביד לא שילם עבור העובד את הביטוח הלאומי) ובנוסף - היזם לא ייקנס על ידי הביטוח הלאומי בקנס שעומד היום על 200,000 ש"ח.

6. יזם שבכל זאת עומד על גביית שברי האחוז מקבלן המשנה, יכתוב בהסכם כי מדובר בדמי אירגון מנהלי ואין כל קשר לנושא הביטוחי - ושוב לעניות דעתי, מדובר בטעות משום שהסכום המקוזז הינו זניח ולא בר השוואה לסיכון ש"רוכש" היזם.

7. יזם שיפעל בהתאם למומלץ לעיל, יפחית את חשיפתו לתביעות של עובדי קבלני משנה (שמהווים את מרבית התביעות כיום) ובכך יחסוך גם כאבי ראש, הוצאות משפטיות, השתתפות עצמית ועליית סכומי פרמיית הביטוח הבאה. מניסיוני בתחום, אני יודע שעובד קבלן משנה שיודע כי הוא גורם למעבידו להפעיל את פוליסת הביטוח שלו, "יחשוב פעמיים" לפני הגשת תביעה, ודי לחכימא ברמיזא.

בכבוד רב,

אשר אסבן